

Handlingsplan for Norsk Lundehund Klubbs avlsarbeid 2022-2027

Vedtatt på styremøte den 8.2.22, saksnr 8/22.

Basert på Klubbens Rasespesifikke Avlsstrategi fra 2014

Norsk
Lundehund Klubb

1. Kommentarer til handlingsplanen.

Styret for Norsk Lundehund Klubb har valgt å supplere retningslinjene for Avl- og sunnhetsutvalgets arbeid i form av en overordnet handlingsplan for avlsarbeidet for perioden 2022-2027.¹ Handlingsplanen legger målene i klubbens RAS fra 2014 til grunn. Klubbens medlemmer har vært involvert i prosessen gjennom innspill på klubbens fagseminar på Åstjern (8-10 oktober 2021), der 60 medlemmer deltok og en åpen høring der det kom inn til sammen 19 innspill innen fristen 6. januar 2022.

1.1. Innspill og prioriteringer gjort på Åstjern

Gjennom en Workshop fikk deltagerne på Åstjern diskutere og foreslå tiltak til den nye handlingsplanen. Innspillene ble så sortert etter tema, før deltagerne prioriterte tiltakene på slutten av seminaret. Resultatene er vist nedenfor.

Populasjon – Øke antall hunder og kombinasjoner (3 stemmer pr deltager)

Tiltak	Stemmer
Lokale samlinger – Aktivt invitere nye eiere og vise fram hundene	38
Krav til tispeskjøpere om 2 kull	10
Oppdretterkurs for tisper & hannhundeiere	47
Lokale rådgivere for avl	26
Fremme databasen	3

Bedre mage-/tarm-situasjonen (3 stemmer pr deltager)

Tiltak	Stemmer
Seminar om ernæring og kosthold	13
Fagseminar med fokus på mage-/tarm-problemer	20
Oppdatere Gastroguiden	13
Øke fokus på stressfaktorer og sosialisering	14
Øke genetisk variasjon ved å ta prosjekthunder inn i stamboka	63

Andre områder det bør fokuseres på (2 stemmer pr deltager)

Tiltak	Stemmer
Undersøke mulig årsak til krampejukking hos tisper	23
Undersøke mulig årsak til problemer med hud og pels	31
Forebygge nervøsitet, lydfølsomhet	27

Krysningsprosjektet (3 stemmer pr deltager)

Tiltak for å få best mulig gevinst av prosjektet	Stemmer
Fortsette prosjektet som et sideprosjekt inntil vi har mer forskningsdata	6
Åpne stamboken for prosjekthunder	46
Fryse sæd av F1 og F2 hunder	32
Bedre informasjon og kunnskap om prosjektet	
Vise prosjekthunder på treff og samlinger	30
Mer informasjon i Lundehund Nytt og på nett	3
Lokale samlinger om prosjektet	10
Digitale info-møter med mulighet for å stille spørsmål	20

¹ Det er ikke noe krav fra NKK at klubbene utarbeider handlingsplaner. Å utarbeide retningslinjer for Avl- og sunnhetsutvalgets arbeid inngår i styrets oppgaver (NLKs lover §4-3, NKK-Raseforvaltning).

1.2. Respons fra høringen

Det kom inn til sammen 19 innspill på høringen innen fristen 6. januar. Dette gir, sammen med høringsinnspillene i tabellene over, en god respons fra klubbens medlemmer. De fleste høringsinnspillene bidro med nye moment eller nyttige kommentarer. Det er derfor gjort ganske mange endringer i handlingsplanen etter høringsrunden. Flere nye punkt er kommet til, og andre punkt er slettet eller slått sammen/omorganisert.

1.3. Kommentarer til enkelte punkter i handlingsplanen

Styret har sammen med Avl- og sunnhetsutvalget vurdert alle innkomne innspill i høringsrunden, både de som fremkom under workshopen på fagseminaret, og de som ble sendt inn på epost. Under gir vi forklaringer på de punkt som vi fikk flest innspill til:

Krav/forventning til tisekjøpere.

Det har i alle år vært et krav fra klubben side at kjøpere av tisper har vært villige til å la de få minimum ett kull, så sant dette var mulig. Dette har inngått i Norsk Lundehund Klubbs vedlegg til kjøpekontrakten, som også informerer om risiko for mage-tarm sykdommer hos lundehund, men har falt ut i teksten anbefalt i klubbens Huskeliste for oppdrettere.

På Åstjern ble krav om to kull pr tise foreslått. I hørings svarene var flere negative til et krav om at tisekjøpere må avle. Klubben mener at denne forventningen til tisekjøpere må opprettholdes, og at det påligger oppdrettere et ansvar å gjøre dette klart. Samtidig fikk vi inn flere innspill der det ble påpekt at forventningen om bruk i avl også bør gjelde hannhunder. Det er et nyttig og viktig innspill som også vil bidra til å øke den effektive populasjonen ytterligere for rasen.

Ut fra innspillene har vi derfor endret teksten i handlingsplanen på dette punktet. Oppdretter forventes å bruke NLKs vedlegg til kjøpekontrakt der det står at: *Kjøpere av lundehundtisper forplikter seg, så langt mulig, å ha minimum ett valpekull. Kjøpere av lundehundhanner forplikter seg til å stille hunden til disposisjon til avl minimum en gang. Dette gjelder så fremt hunden er klinisk frisk.*

Det blir viktig å informere bedre om dette kravet, samt å sørge for at teksten i vedlegget til enhver tid er oppdatert og ligger lett tilgjengelig for oppdrettere på klubbens hjemmeside/Huskeliste for oppdrettere.

Øvre grense for innavlskoeffisient

Den øvre grensen for innavlskoeffisienten er satt på 3,25 over 5 generasjoner for å balansere behovet for å holde innavlsgraden så lav som mulig, samtidig som vi får benyttet flest mulig hunder i avl. Settes koeffisienten for lavt kan den bli et alvorlig hinder for få benyttet en del hannhunder. Selv om dette er den øvre grensen, ser vi at de fleste oppdrettere er veldig flinke til å holde innavlsgraden lavere, noe som er flott og ønskelig. Denne grensen gir et råd om en øvre grense, som gir større praktisk handlingsrom i de tilfelle det er nødvendig.

Hva vil det si «å videreutvikle ASUs rådgivningstjeneste for valpekjøpere og oppdrettere gjennom regionale samlinger»?

Vi fikk en del tilbakemeldinger på at dette punktet slik det opprinnelig var skrevet, fordi vi brukte ordet «nettverk», og at det var uklart hvilken organisering og funksjon det skulle ha i forhold til klubbens organisasjon. Derfor er det nå fjernet, og vi presenterer en mer ryddig organisering der vi understreker ASUs rolle som klubbens rådgivningsorgan. Gjennom regionale samlinger med faglig innhold vil ASU bidra til at folk blir kjent med andre medlemmer lokalt og derved finner folk som kan gi hjelp og råd på mer uformell basis ved behov. I samlingene vil fokus være både på hold av lundehund og avl, og tanken er å invitere *alle* som har lundehund, og særlig valpekjøpere. Dette fordi valpekjøperne er de fremtidige oppdretterne, selv om de kanskje i utgangspunktet ikke identifiserer seg selv som oppdrettere.

Etablere en sædbank som disponeres av NLK for både lundehunder og prosjekthunder

Vi fikk innspill fra flere om at dette punktet var utelatt, og det er et viktig punkt. ASU har arbeidet over lengre tid for å få til en sædbank der både lagring og fremtidig uttak er mulig. Det er selvsagt både viktig og riktig å få sædbanken inn i handlingsplanen.

Redusere disposisjon for mage/tarmsykdommer inkludert IL, samt bedre fertilitet og generell helse ved å øke den genetiske variasjonen

Dette punktet dreier seg om krysningsprosjektet. Gjennom prosjektet har vi til nå, økt den genetiske variasjonen hos de hundene som er avlet utenfor lundehundens stambok, men i et eget register. Så lenge vi avler utenfor stamboka, vil ikke lundehunden som rase dra nytte av prosjektet. Derfor er det svært viktig å åpne stamboken for å kunne utnytte den økte genetiske variasjonen fritt i rasen. Åpningen vil likevel skje gradvis og over lang tid, og med nøye vurdering underveis. Det vil ikke medføre at en mengde krysninger slippes inn i stamboka samtidig. Hvert individ som skal føres inn i stamboka, skal godkjennes. Dette punktet avstedkom flere reaksjoner. Som man kan se ut ifra tabellen over, var det hele 63 stemmer for åpning av stamboka på fagseminaret. 11 av tilbakemeldingene som kom på epost var også for en åpning, mens 8 var imot.

2 Handlingsplan for 2022-2027

Mål og tiltak	Milepæl
Mål: Effektiv populasjonsstørrelse er minimum 200, basert på minimum 90 hanner og 110 tisper	2027
<ul style="list-style-type: none"> Oppdretter forventes å bruke NLKs vedlegg til kjøpekontrakt der det står at: <i>Kjøpere av lundehundtisper forplikter seg, så langt mulig, å ha minimum ett valpekull. Kjøpere av lundehundhanner forplikter seg til å stille hunden til disposisjon til avl minimum en gang. Dette gjelder så fremt hunden er klinisk frisk.</i> 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Klubbens forventninger til valpekjøpere i fht bruk av hundene i avl presiseres på klubbens hjemmesider. 	vår 2022
<ul style="list-style-type: none"> Fremme databasen som avlsverktøy gjennom klubbens kanaler. 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Kvalitetssikre brukergrensesnittet til databasen. 	2024
<ul style="list-style-type: none"> Innavlskoeffisienten ved nye kombinasjoner skal være så lav som mulig og ikke overskride 3,25 over 5 generasjoner. 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle ASUs rådgivertjeneste for valpekjøpere og oppdrettere gjennom regionale samlinger. 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Formidle faktabasert informasjon om rasen på utstillinger, konkurranser, messer og i media. 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Øke den effektive populasjonsstørrelsen ved å åpne stamboken for utvalgte og godkjente hunder fra NLKs krysningsprosjekt. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Etablere en sædbank som disponeres av NLK for både lundehunder og prosjekthunder. 	2023
Mål: Antall lundehunder i Norge utgjør 1000 individ eller mer	2027
<ul style="list-style-type: none"> Oppdretter forventes å bruke NLKs vedlegg til kjøpekontrakt der det står at: <i>«Kjøpere av lundehundtisper forplikter seg, så langt mulig, å ha minimum ett valpekull. Kjøpere av lundehundhanner forplikter seg til å stille hunden til disposisjon til avl minimum en gang. Dette gjelder så fremt hunden er klinisk frisk.»</i> 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle ASUs rådgivertjeneste for valpekjøpere og oppdrettere gjennom regionale samlinger. 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Oppdatere huskelisten for oppdrettere og vedlegget til kjøpekontrakten. 	vår 2022
<ul style="list-style-type: none"> Presentere god, faktabasert informasjon om rasen på utstillinger, konkurranser, messer og i media. 	
<ul style="list-style-type: none"> Kvalitetssikre informasjon om rasen på klubbens hjemmesider. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Øke populasjonsstørrelsen ved å åpne stamboken for utvalgte og godkjente hunder fra NLKs krysningsprosjekt. 	2023 ->

Mål: Redusere risiko for utføring av mage-/tarmproblemer inkludert IL	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Etablere kontakt med fagmiljø innen ernæring for råd om foring av lundehunder. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Øke rasens robusthet overfor mage-/tarmproblemer ved innføring av nye gener gjennom å åpne stamboken for krysningshunder. 	2023 ->

Mål: Forbedre behandling av mage-/tarmproblemer inkludert IL	
<ul style="list-style-type: none"> Oppdatere Gastroguiden 	2022
<ul style="list-style-type: none"> Arrangere et seminar om ernæring og mage-/tarmproblemer hos lundehund. 	2023-2024
<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre kapselprosjektet for bedre kunnskap om diagnostisering av tarmproblemer hos lundehund. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Øke rasens robusthet overfor mage-/tarmproblemer ved innføring av nye gener gjennom å åpne stamboken for utvalgte og godkjente hunder fra NLKs krysningssprosjekt. 	2023->

Mål: Redusere disposisjonen for mage-/tarmproblemer inkludert IL, samt bedre fertilitet og generell helse ved å øke den genetiske variasjonen	
<ul style="list-style-type: none"> Videreføre krysningssprosjektet i samarbeid med NKK, NMBU og Norsk Genressurscenter. 	kontinuerlig
<ul style="list-style-type: none"> Utvikle kriterier og prosess for inkludering av utvalgte prosjekthunder i rasen. 	2022
<ul style="list-style-type: none"> Åpne stamboken for utvalgte og godkjente hunder fra NLKs krysningssprosjekt gjennom vedtak på et årsmøte i klubben. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Følge utviklingen av genetisk variasjon i rasen og hos krysningshundene ved gjennomføring av DNA-analyser 	kontinuerlig

Mål: Øke kunnskapen om andre utfordringer i rasen	
<ul style="list-style-type: none"> Utrede forekomst og mulig årsak til krampejukking hos tisper 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Utrede forekomst og diagnoser for hudproblemer i rasen 	2024
<ul style="list-style-type: none"> Utarbeide råd om miljøtrening og sosialisering for å redusere framtidig stress hos hundene. 	2024

Mål: Opprettholde rasens opprinnelige eksterior	
<ul style="list-style-type: none"> Arrangere jevnlig dommerseminar for rasen 	2024
<ul style="list-style-type: none"> Etablere en ressursgruppe av erfarne dommere med spesiell kunnskap om rasen 	2022

Mål: Opprettholde rasens opprinnelige mentalitet, bruksegenskaper, atferd og instinkt	
<ul style="list-style-type: none"> Fullføre adferdsanalyser av i alt 50 lundehunder 	2022
<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle adferdsanalysen og lage en mentalbeskrivelse for lundehunden. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Bruke mentalbeskrivelse som verktøy ved åpning av stamboka for utvalgte og godkjente prosjekthunder. 	2023 ->